

Norské fondy jsou vzájemnou výměnou hodnot

1. Norwegian Literature: Location experience and European perspectives (projekt mobility studentů)
2. Language acquisition in the context of traditional and contemporary culture in Norway (projekt spolupráce škol)

MILUŠE JUŘIČKOVÁ

Nordistika se na FF MU vyučuje již od roku 1974 a je o ni tradičně velký zájem. Proč studovat právě norštinu, resp. skandinavistiku? Jak souvisí Norsko s dějinami českého překladatelství? Proč je český čtenář fascinován norskými knihami, a to už půl druhého století? Takové otázky stály na počátku projektů norských fondů zaměřených na studenty bakalářského a magisterského studijního programu.

Je relativně snadné popsat projekt mobility – atraktivní cestu patnácti posluchačů norštiny do kraje Telemark po stopách literatury a kultury současné i tradiční. Návštěva partnerské univerzity v Bø v květnu 2016 se odehrávala v duchu pohostinnosti, která rozlomila akademický rámec a dala roztát představě o chladných Seveřanech. Přímá zkušenost s jazykem a norskými dialekty měla podpořit a prohloubit zájem a motivaci studentů, inspirovat k zajímavým tématům diplomových prací a v neposlední řadě oslovit potenciální mentory, odborníky ochotné vést nebo oponovat studentské práce na MU. Naši posluchači navštívili různé kouty kraje Telemark – horské i přímořské části, např. bílý přístav Grimstad, v jehož blízkosti žil Knut Hamsun stejně jako město Skien, Ibsenovo rodiště. Setkávali se se známými i méně známými spisovateli a umělci, poznávali systém místní samosprávy i náplň odborů kultury v centrech a na venkově.

Je obtížnější ve stručnosti zachytit podstatu rozvojového projektu spolupráce vysokých škol. Hmatatelným výstupem je společná antologie norských textů pro výuku pokročilých a magisterských studentů. Nejedná se o beletrii, neboť ta vychází v nejrůznějších nakladatelstvích v relativně bohaté míře; záměrem bylo zprostředkovat ukázky současného publicistického a esejistického stylu výběrem odborných textů vydaných v posledních deseti letech, především z oblasti dějin a teorie literatury, lingvistiky a sociologie. Ukázky jsou otištěny v originále, s českým a norským úvodem a komentářem. Editorky z partnerských univerzit (M. Juříčková a E. B. Tveterová) opatřily antologii otázkami zaměřenými na jazykovou, obsahovou i kontextuální analýzu.

Druhá publikace, jež v rámci této spolupráce vychází, připomíná osobnost Lea Eitingera, významnou osobnost na poli česko-norských kulturních vztahů. Podobně jako Eitinger byli i další českoslovenští občané přinuceni odejít v roce 1939 do Norska prostřednictvím tzv. Nansenovy nadace na pomoc uprchlíkům. Publikace přináší i překlad jednoho z Eitingerových esejů a především mozaiku osudů norských občanů, kteří se podíleli na záchraně několika set Čechů a Slováků, dospělých i dětí. Vedle architekta Odda Nansena, syna Fridtjofa Nansena, se zde česky poprvé představují portréty Sigrid Helliesen Lundové a Ingebjorg Slettenové; obě obdržely za svou humanitární činnost a osobní neohroženost v norském odboji proti nacistické diktatuře ocenění „Spravedlivý mezi národy“ v izraelském památníku Yad Vashem.

Velmi konkrétní realizací obou segmentů projektu – totiž osvojení si praktického jazyka a zároveň poznání současného společenského diskurzu v Norsku – byl workshop organizovaný v Brně, doprovázený přednáškami, semináři a exkurzemi v okolí Brna, např. do klášterního areálu v Rajhradě, na jehož rekonstrukci se v posledních letech tzv. norské fondy rovněž podílely.

Slavnostní ukončení projektů norských fondů (Norway and EEA Grants) na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity proběhlo 15. 9. 2016 za účasti norských partnerů, představitelů MU, Domu zahraniční spolupráce a pana Vegara Andreassena, zástupce velvyslankyně Norského království.

Vzhledem k tomu, že mnohostranná spolupráce s partnerskou univerzitou v Telemarku je podstatně staršího data než právě proběhlé projekty norských fondů, lze předpokládat, že vzájemná výměna hodnot bude pokračovat i v budoucnu. Zvolené motto našich setkání „Komunikace je jedinečný zážitek“ (Communication as a unique experience) ukazuje, že si vzájemně máme co nabídnout.

<https://sites.google.com/site/norskbrno/institucionalni-rozvoj>